

## Spis treści

|                                                                                                   |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Wprowadzenie .....                                                                                | 11        |
| <b>Rozdział 1. Zasady i podstawy formalnoprawne organizacji gospodarki magazynowej</b> .....      | <b>13</b> |
| 1.1. Określenie podstawowych pojęć dotyczących gospodarki magazynowej .....                       | 13        |
| 1.2. Zasady ogólne funkcjonowania gospodarki magazynowej w systemach logistycznych .....          | 15        |
| 1.3. Uczestnicy logistycznych procesów magazynowych .....                                         | 18        |
| 1.3.1. Magazyny usługowe .....                                                                    | 20        |
| 1.3.2. Magazyny czasowego składowania .....                                                       | 27        |
| 1.3.3. Magazyny konsygnacyjne .....                                                               | 28        |
| 1.4. Organizacja gospodarki magazynowej jako element systemu logistycznego przedsiębiorstwa ..... | 31        |
| 1.5. Istota organizacji gospodarki magazynowej .....                                              | 33        |
| 1.6. Podstawy formalnoprawne organizacji gospodarki magazynowej ....                              | 35        |
| 1.6.1. Zakres tematyczny instrukcji magazynowej .....                                             | 36        |
| 1.6.2. Zakres tematyczny regulaminu pracy magazynu .....                                          | 44        |
| 1.6.3. Wymagania norm ISO w zakresie organizacji gospodarki magazynowej .....                     | 48        |
| 1.7. Struktury organizacji gospodarki magazynowej .....                                           | 50        |
| 1.7.1. Zasady ogólne ustalania struktur organizacji .....                                         | 50        |
| 1.7.2. Typowe schematy struktur organizacji .....                                                 | 51        |
| 1.8. Kierunki usprawnienia organizacji i zarządzania gospodarką magazynową .....                  | 57        |

|                                                                                                             |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 1.8.1. Podstawowe kierunki usprawnień organizacji . . . . .                                                 | 57         |
| 1.8.2. Programy usprawnień gospodarki magazynowej . . . . .                                                 | 60         |
| 1.9. Outsourcing w organizacji gospodarki magazynowej . . . . .                                             | 66         |
| 1.10. Podstawowe zasady kontroli gospodarki magazynowej . . . . .                                           | 69         |
| 1.10.1. Istota kontroli gospodarki magazynowej . . . . .                                                    | 69         |
| 1.10.2. Podstawy prawne prowadzenia kontroli . . . . .                                                      | 70         |
| 1.10.3. Zasady prowadzenia książki kontroli i protokołu kontroli . . .                                      | 70         |
| 1.10.4. Uprawnienia pracodawców wobec inspektorów pracy . . . . .                                           | 72         |
| <b>Rozdział 2. Zasady odbioru, przyjęcia oraz wydania surowców, materiałów i wyrobów gotowych . . . . .</b> | <b>74</b>  |
| 2.1. Odbiór surowców, materiałów i wyrobów gotowych — zasady ogólne .                                       | 75         |
| 2.2. Odbiór przesyłek kolejowych . . . . .                                                                  | 77         |
| 2.3. Odbiór przesyłek samochodowych . . . . .                                                               | 79         |
| 2.4. Odbiór przesyłek pocztowych i kurierskich . . . . .                                                    | 80         |
| 2.5. Inne formy odbioru . . . . .                                                                           | 81         |
| 2.6. Odbiór jakościowy . . . . .                                                                            | 82         |
| 2.7. Postępowanie reklamacyjne . . . . .                                                                    | 85         |
| 2.8. Zasady wystawiania upoważnień do odbioru wyrobów z magazynu .                                          | 88         |
| 2.9. Przyjęcie surowców, materiałów i wyrobów . . . . .                                                     | 90         |
| 2.10. Wydawanie surowców, materiałów i wyrobów . . . . .                                                    | 92         |
| 2.10.1. Wydawanie materiałów do produkcji . . . . .                                                         | 93         |
| 2.10.2. Wydawanie materiałów na sprzedaż . . . . .                                                          | 96         |
| 2.10.3. Wydanie towarów z magazynów handlowych . . . . .                                                    | 97         |
| <b>Rozdział 3. Dokumentacja obrotu magazynowego i ewidencja zapasów . . . . .</b>                           | <b>99</b>  |
| 3.1. Zasady opracowywania dokumentacji i ewidencji zapasów . . . . .                                        | 99         |
| 3.2. Dokumentowanie przyjęcia i wydania oraz obiegu dokumentów . . . .                                      | 104        |
| 3.2.1. Dokumentowanie przyjęcia wyrobów i materiałów oraz depozytów do magazynu . . . . .                   | 104        |
| 3.2.2. Dokumentowanie wydania wyrobów i materiałów z magazynu .                                             | 110        |
| 3.3. Ogólne zasady stosowania programu komputerowego w ewidencji magazynowej . . . . .                      | 117        |
| 3.4. System kodów kreskowych w ewidencji magazynowej . . . . .                                              | 119        |
| <b>Rozdział 4. Organizacja gospodarki opakowaniami w magazynach . . . . .</b>                               | <b>126</b> |
| 4.1. Podstawowa rola opakowań w magazynach . . . . .                                                        | 126        |
| 4.2. Podstawy prawne funkcjonowania gospodarki opakowaniami . . . . .                                       | 127        |
| 4.3. Obowiązki przedsiębiorców w zakresie opakowań i odpadów opakowaniowych . . . . .                       | 130        |
| 4.4. Organizacja gospodarki opakowaniami w przedsiębiorstwie . . . . .                                      | 133        |

|        |                                                                                               |     |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.5.   | Organizacja gospodarki opakowaniami własnymi . . . . .                                        | 138 |
| 4.6.   | Organizacja gospodarki opakowaniami obcymi . . . . .                                          | 142 |
| 4.7.   | Organizacja opakowaniami wielokrotnego użytku . . . . .                                       | 143 |
| 4.8.   | Znakowanie opakowań . . . . .                                                                 | 149 |
| 4.8.1. | Cel znakowania opakowań . . . . .                                                             | 149 |
| 4.8.2. | Podstawy prawne znakowania opakowań . . . . .                                                 | 150 |
| 4.8.3. | Znakowanie opakowań transportowych . . . . .                                                  | 150 |
| 4.8.4. | Znakowanie opakowań jednostkowych . . . . .                                                   | 155 |
| 4.8.5. | Znakowanie opakowań artykułów żywnościowych . . . . .                                         | 157 |
| 4.8.6. | Znakowanie opakowań substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych . . . . .         | 159 |
| 4.8.7. | Znakowanie opakowań z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska (znaki ekologiczne) . . . . . | 161 |
| 4.8.8. | Znakowanie opakowań na potrzeby identyfikacji numerycznej . . . . .                           | 166 |
| 4.9.   | Warunki przechowywania opakowań . . . . .                                                     | 170 |
| 4.9.1. | Zasady ogólne przechowywania opakowań . . . . .                                               | 170 |
| 4.9.2. | Warunki przechowywania opakowań szklanych . . . . .                                           | 170 |
| 4.9.3. | Warunki przechowywania opakowań metalowych . . . . .                                          | 171 |
| 4.9.4. | Warunki przechowywania opakowań z papieru i tektury . . . . .                                 | 172 |
| 4.9.5. | Warunki przechowywania opakowań drewnianych . . . . .                                         | 173 |
| 4.9.6. | Warunki przechowywania opakowań z tworzyw sztucznych . . . . .                                | 174 |
| 4.9.7. | Warunki przechowywania opakowań z tkanin . . . . .                                            | 175 |

## **Rozdział 5. Personel magazynowy — prawa, obowiązki i zakresy czynności . . . . . 176**

|        |                                                                                 |     |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.1.   | Podstawowe stanowiska pracy w magazynach i zakres głównych obowiązków . . . . . | 176 |
| 5.2.   | Warunki techniczno-organizacyjne zabezpieczenia magazynów . . . . .             | 180 |
| 5.3.   | Wymagania dotyczące kwalifikacji pracowników magazynowych . . . . .             | 184 |
| 5.4.   | Uprawnienia pracowników magazynowych . . . . .                                  | 187 |
| 5.5.   | Obowiązki pracodawcy w stosunku do magazyniera . . . . .                        | 188 |
| 5.6.   | Podstawowe zakresy obowiązków i czynności pracowników magazynowych . . . . .    | 191 |
| 5.6.1. | Kierownik zespołu magazynów (lub logistyk) . . . . .                            | 191 |
| 5.6.2. | Rola i zadania kierownika magazynu . . . . .                                    | 193 |
| 5.6.3. | Zakres czynności magazyniera . . . . .                                          | 197 |
| 5.6.4. | Zakres czynności pracownika prowadzącego ewidencję magazynową . . . . .         | 198 |
| 5.6.5. | Zakres czynności robotników magazynowych . . . . .                              | 198 |
| 5.6.6. | Zakres czynności rewidenta (kontrolera) magazynów . . . . .                     | 199 |
| 5.6.7. | Zakres czynności dyspozytora mechanicznych urządzeń magazynowych . . . . .      | 199 |
| 5.6.8. | Zakres czynności dyspozytora transportu magazynowego . . . . .                  | 200 |

|                                                                                    |     |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.6.9. Zakres czynności konserwatora mechanicznych urządzeń magazynowych . . . . . | 200 |
| 5.6.10. Zakres czynności konserwatora zapasów magazynowych . . .                   | 200 |
| 5.6.11. Zakres czynności operatora mechanicznych urządzeń magazynowych . . . . .   | 201 |

## **Rozdział 6. Zasady i formy stosowania odpowiedzialności materialnej pracowników magazynowych . . . . .**

|                                                                                                    |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 6.1. Znaczenie odpowiedzialności materialnej w zakresie zabezpieczenia mienia . . . . .            | 202 |
| 6.2. Ogólne zasady odpowiedzialności materialnej pracowników . . . . .                             | 204 |
| 6.3. Podstawowe przepisy i zasady odpowiedzialności materialnej pracowników magazynowych . . . . . | 205 |
| 6.3.1. Postanowienia ogólne . . . . .                                                              | 205 |
| 6.3.2. Postanowienia szczegółowe . . . . .                                                         | 209 |
| 6.3.3. Odpowiedzialność indywidualna . . . . .                                                     | 213 |
| 6.3.4. Zasady wspólnej odpowiedzialności materialnej — regulacje prawne . . . . .                  | 214 |
| 6.3.5. Odpowiedzialność wspólna a umowa o pracę . . . . .                                          | 217 |
| 6.3.6. Odpowiedzialność za szkodę w powierzonym mieniu . . . . .                                   | 223 |
| 6.3.7. Zmiany w przepisach dotyczących wspólnej odpowiedzialności . . . . .                        | 229 |
| 6.3.8. Odpowiedzialność porządkowa personelu magazynowego . . . . .                                | 230 |

## **Rozdział 7. Inwentaryzacja w magazynach — zasady i wskazówki praktyczne . . . . .**

|                                                                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 7.1. Istota i cel inwentaryzacji . . . . .                                                                     | 234 |
| 7.2. Podstawy prawne i uregulowania wewnętrzne dotyczące przeprowadzania inwentaryzacji w magazynach . . . . . | 236 |
| 7.2.1. Zakres tematyczny instrukcji inwentaryzacyjnej . . . . .                                                | 237 |
| 7.2.2. Zakres tematyczny zarządzenia kierownika jednostki w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji . . . . .   | 246 |
| 7.2.3. Inwentaryzacja opakowań . . . . .                                                                       | 250 |
| 7.2.4. Inwentaryzacja narzędzi, odzieży ochronnej i urządzeń pomiarowych . . . . .                             | 250 |
| 7.3. Terminy i częstotliwość inwentaryzacji . . . . .                                                          | 251 |
| 7.4. Metody i zakres inwentaryzacji . . . . .                                                                  | 256 |
| 7.5. Rodzaje i formy inwentaryzacji . . . . .                                                                  | 258 |
| 7.6. Organizacja prac inwentaryzacyjnych i etapy inwentaryzacji . . . . .                                      | 260 |
| 7.6.1. Zakres zadań osób i komórek organizacyjnych w zakresie inwentaryzacji . . . . .                         | 260 |
| 7.6.2. Etapy inwentaryzacji . . . . .                                                                          | 267 |
| 7.6.3. Dokumentacja dotycząca inwentaryzacji . . . . .                                                         | 270 |
| 7.6.4. Ustalanie stanu zapasów . . . . .                                                                       | 272 |

|                                                                                        |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 7.6.5. Kontrola spisu z natury . . . . .                                               | 275        |
| 7.6.6. Prace związane z zakończeniem spisu z natury . . . . .                          | 276        |
| 7.6.7. Zestawienie czynności związanych ze spisem z natury . . . . .                   | 278        |
| 7.6.8. Rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych oraz przyczyny ich powstania . . . . .    | 279        |
| 7.6.9. Typowe nieprawidłowości występujące w trakcie prac inwentaryzacyjnych . . . . . | 286        |
| 7.6.10. Rozliczenie i weryfikacja różnic inwentaryzacyjnych . . . . .                  | 288        |
| 7.6.11. Zasady przeprowadzania inwentaryzacji ciągłej . . . . .                        | 296        |
| 7.6.12. Inwentaryzacja w magazynach wysokiego składowania . . . . .                    | 298        |
| 7.6.13. Inwentaryzacja materiałów sypkich i kawałkowych . . . . .                      | 300        |
| <b>Rozdział 8. Mierniki oceny organizacji gospodarki magazynowej . . . . .</b>         | <b>305</b> |
| 8.1. Istota i cel oceny gospodarki magazynowej . . . . .                               | 305        |
| 8.2. Metody oceny gospodarki magazynowej . . . . .                                     | 306        |
| 8.3. Sposoby obliczania mierników oceny organizacji gospodarki magazynowej . . . . .   | 308        |
| 8.3.1. Mierniki oceny zatrudnienia i pracochłonności czynności magazynowych . . . . .  | 309        |
| 8.3.2. Mierniki oceny pracy magazynów . . . . .                                        | 313        |
| <b>Załączniki . . . . .</b>                                                            | <b>319</b> |
| <b>Bibliografia . . . . .</b>                                                          | <b>339</b> |